T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/653
KARAR NO : 2024/104
KARAR TR : 01/04/2024

ÖZET: Davacının oğlunun askerlik hizmeti sırasında rahatsızlanarak vefat ettiğinden bahisle, kendisine vazife malullüğü aylığı bağlanması istemiyle açtığı davada, 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı Kanun'a tabi bir hizmetin bulunmadığı gözetilerek aynı Kanun'un 101. maddesi hükümleri kapsamında ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacı : H. K.
Vekili : Av. İ. K.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. A. C. T.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, müvekkilinin, askerlik görevini topçu er olarak yapmakta olan oğlu A. K. askerde iken rahatsızlanması sonucu, 16/04/2019 tarihinde vefat ettiğinden bahisle, 5434 sayılı Kanun kapsamında vazife malülü sayılmasına yönelik olarak davalı idareye yaptığı 09/09/2019 tarihli başvurusunun zımnen reddedilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 10. İdare Mahkemesi 26/11/2019 tarih ve E.2019/2164, K.2019/2225 sayılı kararı**ile, uyuşmazlığın davacının vazife malulü sayılması talebinden ve söz konusu talebinin zımnen reddine ilişkin davalı idare işleminden kaynaklandığı, ilgili Kanunlarla sınırlı sayılan uyuşmazlıklar arasında bulunmadığından, davanın görüm ve çözümünün anılan Kanun'un 101. maddesi uyarınca iş mahkemelerinin görev alanına girdiği gerekçesiyle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 3.maddesinin 30. fıkrasında "vazife malullüğü" tanımlanmış, 25.maddesinde malul sayılmanın şartları, maddesinde malûllük sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları, maddesinde malullük aylığının hesaplanması, başlangıcı, kesilmesi ve yeniden bağlanması ile 47.maddesinde vazife malullüğü, şartları, sağlanan haklar, tespiti süreçleri ve benzeri hususlar düzenlenmiş olup, "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı101.maddesinde; "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." ve "Kurumca verilecek İdarî para cezaları" başlıklı 102.maddesinin 4.fıkrasında; "İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir. " hükmü öngörülmüştür.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacının oğlu A. K. İ. B. ... Topçu Tugayında topçu er olarak askerlik hizmetini yapmak üzere birliğe katıldıktan sonra 05.04.2019 tarihinde rahatsızlanması sonucunda Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavi altına alındığı, ancak yapılan müdahalelere rağmen 16.04.2019 tarihinde vefat etmesi sebebiyle vazife malullüğü aylığı bağlanması talebiyle yapmış olduğu 09.09.2019 tarihli başvurunun davalı idarece zımnen reddedilmesi üzerine iş-.bu davayı açtığı, ancak 5510 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinin 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe girdiği, davacının askerlik hizmetine başladığı ve görev dönemini müteakiben ilişiğinin kesildiği dönemler itibariyle 5510 sayılı Kanun'un geçiş hükümleri kapsamında olduğu ve olayda 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına imkan bulunmadığı, anılan Kanun'da uygulanmasına devam olunan 5434 sayılı Kanun'un hükümleri dışında yalnıza idari para cezalarına ilişkin uyuşmazlıkların idari yargıda dava konusu edilebileceğinin düzenlendiği görülmektedir..."

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Ankara 17. İş Mahkemesi 17/11/2021 tarih ve E.2020/16, K.2021/140 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın kabulüne karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuş, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi 22/06/2023 tarih ve E.2022/436, K.2023/1475 sayılı kararı ile, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yeri olduğundan, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan *"yargı yolunun caiz olmaması"* nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken işin esasına girilerek yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olduğundan, istinaf başvurusunun kabulü ile iş mahkemesi kararının kaldırılmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

5. **Ankara 17. İş Mahkemesi 19/09/2023 tarih ve E.2023/269, K.2023/323 sayılı kararı**ile, dava idari yargının görev alanına girdiğinden mahkemelerinin görevsizliğine, 6100 sayılı Kanun'un 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca, yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle davanın usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

> *"...Yukarıdaki mevzuat ışığında;davacı murisi A. K. .., ... K.lığı emrinde topçu er olarak askerlik görevini yapmakta iken rahatsızlanarak kaldırıldığı hastanede 16/04/2019 tarihinde vefat ettiği, davacı murisinin 5510 sayılı yasa kapsamında sigortalı olmadığı, söz konusu uyuşmazlığa uygulanacak yasal düzenleme 5434 sayılı Yasanın 56. maddesi olup; 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olduğundan, uyuşmazlığın çözümünde ne 1479 ve 506 sayılı Kanunlar ne de 5510 sayılı Kanun'un uygulama yeri bulunmamaktadır. Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin 2018/4329 E, 2018/11036 K. Sayılı emsal ilamı da aynı yöndedir. Bu durumda sözü edilen 101'inci madde hükümlerine göre sınırlı yetki ile donatılmış iş mahkemesi görevli olmadığından, idari yargının görevli olduğu, 01.10.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı HMK'nın dava şartları başlıklı 114/1-b maddesinde yargı yolunun caiz olmamasının dava şartı olarak öngörüldüğü, mahkememizce yapılan tespite göre, davada idari yargı görevli olup, mahkememiz görevsiz olduğundan dava şartının noksan olduğu, HMK 115/1 maddesi gereği dava şartı noksanlığı mahkemece ve her aşamada kendiliğinden araştırılıp 115/2 maddesi gereği dava şartı noksanlığının tespiti halinde davanın usulden reddi gerekeceğinin belirtilmesi karşısında özetlenen nedenlerle aşağıdaki hüküm kurulmuştur..."*

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun *"Vazife Malullüğü Aylığı"* üst başlığı altında düzenlenen 56. maddesi şöyledir:

> *"(Değişik: 18/3/1976-1976/1 md.)*
>
> *Muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerin silah altında bulundukları esnada veya celp ve terhislerinde (Serbest sevkler dahil) sevkleri sırasında, yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencilerinin gerek okulda, gerek okuldan evvelki hazırlık kıtasında vazife malulü olmaları halinde, kendilerine, öğrenim durumlarına göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinde tespit edilen giriş derece ve kademe tutarlarının, daha önce Devlet Memuriyetinde bulunmuş olanlardan kazanılmış hak aylıkları veya emekli keseneğine esas aylıkları, sözü edilen giriş derece ve kademe tutarının üzerinde olanlara bu aylıkları emeklilik gösterge tablosunda karşılığı olan derece ve kademe tutarının,% 70'i üzerinden aylık bağlanır.*
>
> *(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/68 md.; Değişik fıkra: 2/1/2017-KHK-680/29 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/28 md.) Harp okulları ve astsubay meslek yüksekokullarında okuyanlar, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi fakülte ve yüksekokullarında okuyanlar, üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı adına öğrenim görenler ya da kendi hesabına öğrenim görmekte iken Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okumaya devam edenler, Polis Akademisi ile Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde veya üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görenler veya kendi hesabına öğrenim görmekte iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görmeye devam edenler, Emniyet Genel Müdürlüğü veya Millî İstihbarat Teşkilatı hesabına açılan okullarda öğrenim görenler ile Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğü adına öğrenim görmek üzere temel ve intibak eğitimine tabi tutulanlardan; 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmamış olup bu öğrenimleri veya eğitimleri nedeniyle 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde hedef alınarak hayatını kaybedenlerin hak sahibi yakınlarına veya engelliliğinin derecesi itibarıyla bu Kanun hükümlerine göre malul olduğuna karar verilenler, birinci fıkra hükümlerinden aynı şekilde yararlandırılırlar.*
>
> *Bu suretle bağlanacak aylıklarına, maluliyet derecelerine göre, 55 nci maddede gösterilen nispetlerde zam yapılır.*
>
> *Askerlik vazifesini veya yedek subaylık ve yedek astsubaylık hizmetini başkasının yerine yaptığı anlaşılanlara aylık bağlanmaz."*

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir."

8. 5510 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar."

9. 5510 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Bu Kanunun uygulanmasında;
...
30) (Ek: 17/4/2008-5754/1 md.) Vazife malûllüğü: Bu Kanunun 47 nci maddesinde tarif edilen vazife ve/veya harp malûllüğü hallerini
...
ifade eder."

10. 5510 sayılı Kanun'un *"Malûl sayılma"* başlıklı 25. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"...
Yedek subay, yedek astsubay veya erbaş ve er olarak ya da talim, manevra, seferberlik veya harp dolayısıyla görevleri ile ilgileri kesilmeksizin silâh altına alındıkları dönemde malûl olup, bu malûllükleri asıl görevlerini veya işlerini yapmaya mani olmayanlar hakkında, bu hastalık veya engellilik hâlleri sebebiyle malûllük sigortasına ilişkin hükümler uygulanmaz.
...
4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan, vazifelerini yapamayacak derecede hastalığa uğrayanlar, hastalıkları kanunlarında tayin edilen sürelerden fazla devam etmesi halinde, hastalıklarının mahiyetlerine ve doğuş sebeplerine göre birinci fıkra uyarınca malûl veya 47 nci madde hükümlerine göre vazife malûlü sayılırlar.
..."

11. 5510 sayılı Kanun'un *"Vazife malullüğü"* başlıklı 47. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/27 md.)
Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlar için aşağıdaki hallerde vazife malûllüğü hükümleri uygulanır. 25 inci maddede belirtilen malûllük; sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan doğmuş olursa, buna vazife malûllüğü ve bunlara uğrayanlara da vazife malûlü denir.
...
Süresi içerisinde bildirimde bulunulan vazife malûllüğü aylıkları, sigortalının ölüm ya da malûliyeti sebebiyle göreviyle ilişiğinin kesildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren bağlanır. (Ek cümle: 4/7/2012-6353/82 md.; Değişik ikinci cümle: 12/7/2013-6495/97 md.) Ancak, harp malulleri ile 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre veya 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesine göre vazife malulü olduğuna karar verilenlerden, sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam edenlere ise görevden ayrılmalarına ve başkaca bir müracaata gerek kalmaksızın sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır.
Vazife malûllüğü süresi içerisinde bildirilmeyen sigortalılara; kamu idareleri ya da sigortalılar veya hak sahiplerince sonradan yapılacak bildirim üzerine, vazife malûllüklerinin belgelenmesi ve müstahak olmaları şartıyla, bu Kanunun zamanaşımı hükümleri dikkate alınmak suretiyle vazife malûllüğü aylığı bağlanır veya bağlanmış olan aylıklar düzeltilir. Bu durumda sigortalı veya hak sahiplerine bağlanacak aylık ya da aylık farklarının, vazife malûllüğünün bildirildiği tarihe kadar olan toplam tutarı Kurumca ilgili kamu idaresine ödettirilir.
...
Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er ile Türk Silâhlı Kuvvetlerince görevlendirilen 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan;
a) Harpte fiilen ateş altında,
b) Harpte, harp bölgelerindeki harp harekât ve hizmetleri sırasında, bu harekât ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle,
c) Harpte veya harbe hazırlık devresinde her çeşit düşman silâhlarının etkisiyle,
d) Askerî harekâtı gerektiren iç tedip ve sınır hareketleri sırasında, bu hareketlerin sebep ve etkisiyle,

e) Barışta veya olağanüstü hallerde, emir veya görev ile uçuş yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak uçakta bulunanlardan uçuşun havadaki ve yerdeki sebepleriyle ve yine emir ve görev ile dalış yapan dalgıçlarla, hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak denizaltı gemisinde veya dalgıç kıtasında bulunanlardan denizaltıcılığın veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve etkileriyle,

f) Anayasanın 92 nci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının yabancı ülkelere gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin bulundukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içinde, yurt dışında, yabancı ülkelerde veya yurda dönüş sırasında,

vazife malûlü olanlara harp malûlü denir.

...

Bunlardan uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlere bulundukları kademenin üç ilerisindeki kademenin, uzman jandarmalara bulundukları rütbenin bir üst rütbesinin aynı kademesinin; astsubaylarla yarbay rütbesine kadar (yarbay hariç) bir üst rütbenin aynı kademesinin, yarbaylara albay, albaylara kıdemli albay, kıdemli albay ile general ve amirallere bir üst rütbenin, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında bulunan sigortalılara ise bir üst derecesine veya kademesine karşılık gelen prime esas kazancı üzerinden aylık bağlanır.

..."

12. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

13. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanuna göre; aylık, tazminat, harp malûllüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre ek ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartları haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam olunur. Ancak, 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı dul ve yetim aylığı almakta olanların, aylık ve diğer ödemeleri, bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerindeki şartları haiz oldukları müddetçe devam edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak çalışmaya başlayanlardan vazife malûllüğü kapsamına girenler hakkında, bu Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasına göre işlem yapılır. (Ek cümle: 4/7/2012-6353/85 md.) 5434 sayılı Kanunun mülga hükümlerine göre vazife malullüğü aylığı bağlananlardan malullüklerinin sürekli olduğuna Kurum Sağlık Kurulunca karar verilen iştirakçiler yine aynı Kanunun 40 ıncı maddesinde belirtilen yaş hadleri ile özel kanunlarındaki yaş hadlerini doldurduğu tarihe kadar yeniden muayene edilmelerini Kurumdan isteyebilir..."

B. Yargı Kararı

14. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada verilen Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarihli ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararında, özetle;5510 sayılı Kanun'a 5754 sayılı Kanun ile eklenen geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanun kapsamında bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği belirtilmiş, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasaya aykırılık görülmemiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/04/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, davacının askerlik görevini topçu er olarak yapmakta olan oğlu A. K., askerde iken rahatsızlanması sonucu 16/04/2019 tarihinde vefat ettiğinden bahisle 5434 sayılı Kanun kapsamında vazife malulü sayılmasına yönelik olarak davalı idareye yaptığı 09/09/2019 tarihli başvurusunun zımnen reddedilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

18. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ile 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, kamu tüzel kişiliğine sahip Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı, hiç bir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla görevleri ile birlikte, 1. maddeye dayanılarak kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilmiştir.

19. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

20. Bu durumda, yukarıda yer verilen Kanun hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı nazara alındığında, davacının vefat eden oğlunun 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmeden önce 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmetinin bulunmadığı, olayın 16/04/2019 tarihinde yani 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra vuku bulduğu, uyuşmazlığın davacıya, askerlik görevini yaparken vefat eden oğlundan dolayı 5510 sayılı Kanun'un 47. maddesi kapsamında vazife malulü aylığı bağlanıp bağlanamayacağına ilişkin olduğu görülmekle, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme karşısında, bu Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 17. İş Mahkemesinin 19/09/2023 tarih ve E.2023/269, K.2023/323 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 17. İş Mahkemesinin 19/09/2023 tarih ve E.2023/269, K.2023/323 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

01/04/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN